

**ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN KỶ NIỆM
73 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG HỌC SINH, SINH VIÊN
VÀ HỘI SINH VIÊN VIỆT NAM (09/01/1950 - 09/01/2023)**

Hội Sinh viên Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội của sinh viên Việt Nam. Dưới ngọn cờ vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam và Bác Hồ kính yêu, Hội Sinh viên Việt Nam đã trải qua các cuộc kháng chiến vô cùng oanh liệt và các phong trào đấu tranh rộng lớn vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa, đặc biệt là trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, chống đế quốc Mỹ đầy gian khổ, hy sinh của dân tộc. Qua các thời kỳ cách mạng khác nhau, được sự quan tâm giáo dục, bồi dưỡng của Đảng, Bác Hồ, Nhà nước và toàn xã hội, trong phong trào học sinh, sinh viên đã xuất hiện nhiều tấm gương học tập, nghiên cứu, sáng tạo và chiến đấu, hy sinh sáng ngời lý tưởng cách mạng, hình thành lên lớp học sinh, sinh viên mới “*vừa hồng, vừa chuyên*”: có lý tưởng, bản lĩnh vững vàng; hoài bão lớn, lối sống đẹp; kiến thức vững vàng, phong phú; có trách nhiệm với cộng đồng. Bằng các hoạt động thiết thực, phong phú, Hội Sinh viên Việt Nam đã có những đóng góp không nhỏ trong mỗi bước trưởng thành của phong trào thanh niên Việt Nam. Hiện nay, Hội Sinh viên Việt Nam có 28 Hội Sinh viên cấp tỉnh, 45 tổ chức Hội Sinh viên cấp trường trực thuộc Trung ương, 13 Hội Sinh viên Việt Nam ở ngoài nước với hơn 1,2 triệu hội viên. Nhìn lại lịch sử 73 năm qua, dưới ngọn cờ của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh và sự chăm lo, dìu dắt của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, phong trào học sinh, sinh viên và tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam đã trưởng thành qua các thời kỳ cách mạng và trở thành niềm tự hào của lớp lớp thế hệ học sinh, sinh viên Việt Nam.

Trong giai đoạn 1925 - 1945, được đồng chí Nguyễn Ái Quốc giác ngộ, nhiều tổ chức học sinh, sinh viên yêu nước lần lượt ra đời. Tổng Hội Sinh viên đã lãnh đạo phong trào đấu tranh của học sinh, sinh viên dưới ngọn cờ của Đảng. Tự hào đối với các thế hệ học sinh, sinh viên là việc thành lập chi bộ Đảng đầu tiên, thành lập và hợp nhất các tổ chức Đông Dương Cộng sản Đảng, An Nam Cộng sản Đảng và Đông Dương Cộng sản liên đoàn và các chi bộ Đoàn, tổ chức Đoàn TNCS mà hầu hết đảng viên, đoàn viên đều là những đồng chí xuất thân từ học

sinh, sinh viên, như: Trần Phú, Ngô Gia Tự, Nguyễn Đức Cảnh, Trịnh Đình Cửu, Nguyễn Thị Minh Khai, Lý Tự Trọng... Ngày 28/01/1941, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc bí mật về nước để cùng Trung ương Đảng trực tiếp lãnh đạo phong trào cách mạng Việt Nam. Được sự chỉ đạo trực tiếp của Đảng, cuộc vận động hình thành Tổng Hội Sinh viên hoạt động công khai nhằm liên kết lực lượng sinh viên yêu nước, có cảm tình với cách mạng ở các trường cao đẳng, đại học trong cả nước, đặc biệt là tại Hà Nội - trung tâm đại học của cả Đông Dương.

Tổng khởi nghĩa Tháng Tám năm 1945 của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại đã giành thắng lợi hoàn toàn. Đó là thành quả to lớn của cuộc đấu tranh lâu dài, đầy gian khổ, hy sinh, trong đó các tầng lớp thanh niên, học sinh, sinh viên có nhiều đóng góp xứng đáng, với biết bao tấm gương anh dũng, kiên cường đã được khắc ghi vào lịch sử dân tộc. Sau Cách mạng Tháng Tám, học sinh, sinh viên hăng hái học tập, rèn luyện và tham gia kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, xung kích thực hiện 3 nhiệm vụ lớn: Diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm do Bác Hồ và Chính phủ đề ra. Từ năm 1947 đến 1949, ở Sài Gòn, Huế, Hà Nội đã thành lập Hội Học sinh kháng chiến, Đoàn sinh viên kháng chiến sau đó phát triển ra nhiều trường ở cả 3 miền Bắc, Trung, Nam; số lượng học sinh, sinh viên được kết nạp vào Đoàn và Đảng khá đông. Các hoạt động của học sinh, sinh viên kháng chiến ngày càng phong phú và đa dạng hơn. Cuộc đấu tranh của học sinh đã lan ra cả Đông Dương.

Ngày 09/11/1949, học sinh Huế bãi khoá, chính quyền bù nhìn Trung bộ đã thẳng tay khủng bố, ọc sinh, sinh viên quyết định bãi khoá để phản đối. Ngày 22/11/1949, trong lúc tại Huế đang tranh đấu, học sinh Sài Gòn bí mật vận động kỷ niệm ngày Nam Kỳ khởi nghĩa và đề xướng hưởng ứng phản đối việc các nữ sinh Huế bị bắt, đồng thời yêu sách cải tổ chính sách giáo dục. Các cuộc bãi khoá của học sinh, sinh viên Sài Gòn liên tiếp nổ ra, đưa ra các yêu sách: chấm dứt khủng bố, đàn áp bắt bớ học sinh; trả tự do cho các học sinh bị bắt sau ngày chống bù nhìn Bảo Đại; bảo đảm an ninh và quyền lợi học tập của học sinh.

Giữa lúc ở Huế, Sài Gòn không khí tranh đấu đang sôi nổi, tại Hà Nội, học sinh cũng đang căm tức vì Pháp và bù nhìn bắt bớ một số anh chị em sau kỳ nghỉ học kỷ niệm Cách mạng tháng Tám. Học sinh Chu Văn An quyết định bãi khoá ngày 25/11/1949, trong các lớp trên tường la liệt khẩu hiệu. Toàn trường vang dậy những khẩu hiệu "*Học sinh bãi khoá*", "*Trả lại tự do cho bạn chúng ta*", "*Đả đảo bù nhìn*"...

Ngày 9/1/1950, Đoàn Thanh niên cứu quốc và Đoàn học sinh Sài Gòn - Chợ Lớn đã vận động và tổ chức cho hơn 2.000 học sinh, sinh viên các trường

cùng nhiều giáo viên và 7.000 nhân dân Sài Gòn - Chợ Lớn biểu tình đòi đảm bảo an ninh cho học sinh, sinh viên học tập và trả tự do cho những học sinh, sinh viên bị bắt và mở lại trường học. Đoàn biểu tình đã bị đàn áp dã man. Cuộc đàn áp đẫm máu ngày 9/1/1950 và tinh thần chiến đấu hy sinh oanh liệt của anh Trần Văn Ôn làm dậy lên trong học sinh, sinh viên và nhân dân Sài Gòn - Chợ Lớn lòng căm thù giặc và ý chí đấu tranh kiên quyết chống thực dân Pháp xâm lược và bè lũ tay sai, với sự kiện lịch sử đó, noi gương và ghi nhận tinh thần đấu tranh bất khuất của anh Trần Văn Ôn và học sinh, sinh viên trong những ngày đầu kháng chiến, Đại hội toàn quốc Liên đoàn thanh niên Việt Nam lần thứ nhất tháng 2/1950 tại Việt Bắc đã quyết định lấy ngày 9/1 hàng năm làm Ngày truyền thống học sinh - sinh viên. Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ V (22-23/11/1993) tại thủ đô Hà Nội đã quyết định đồng thời lấy ngày 9/1 làm Ngày truyền thống của Hội Sinh viên Việt Nam.

Trong giai đoạn này, tổ chức Hội (Đoàn) học sinh, sinh viên kháng chiến được thành lập cả 3 miền Bắc, Trung, Nam lãnh đạo phong trào đấu tranh của học sinh, sinh viên không chỉ gây tiếng vang trong cả nước mà còn được sự ủng hộ và hưởng ứng của các tổ chức học sinh, sinh viên, thanh niên tiến bộ trên thế giới.

Trong giai đoạn 1955-1975, học sinh, sinh viên và Hội Liên hiệp Sinh viên Việt Nam (sau này là Hội Sinh viên Việt Nam) tích cực tham gia xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thống nhất nước nhà, hăng hái góp phần khôi phục và phát triển kinh tế - xã hội; biểu hiện sinh động thông qua các phong trào, các hoạt động như: xung kích diệt giặc dốt, tiến quân vào khoa học kỹ thuật,... Đặc biệt là phong trào “*Ba sẵn sàng*” được khởi phát trong sinh viên Hà Nội sau đó nhanh chóng lan nhanh sang các tỉnh, thành phố khác. Với khí thế “*Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước*”, hàng vạn sinh viên viên từ các trường đại học đã tình nguyện nộp đơn xin nhập ngũ, chiến đấu và hy sinh anh dũng, đó là những tấm gương như: Nguyễn Văn Thạc, Đặng Thùy Trâm, Bùi Ngọc Dương,... Cùng thời điểm đó, Hội Liên hiệp học sinh, sinh viên miền Trung Bộ được thành lập, cùng với đông đảo quần chúng đã xuống đường đấu tranh chống lại chế độ độc tài Mỹ - Diệm. Tổng Hội Sinh viên Miền Nam và các tổ chức khác của học sinh, sinh viên đã lãnh đạo, chỉ đạo phong trào học sinh, sinh viên Miền Nam biểu tình chống bắt lính, chống sự can thiệp của Mỹ, đòi quyền tự do - dân chủ, khơi dậy lòng yêu nước, thúc giục thanh niên đứng lên đấu tranh chống kẻ thù dân tộc, tiêu biểu là những tấm gương như: Nguyễn Thái Bình, Quách Thị Trang,...

Sau hơn 30 năm bị chiến tranh tàn phá nặng nề, những năm 1975 - 1993, Hội Sinh viên Việt Nam một mặt củng cố xây dựng tổ chức Hội Sinh viên vững mạnh,

thành lập Hội Sinh viên tại các tỉnh, thành phố, các trường đại học, cao đẳng trên cả nước, thu hút đông đảo sinh viên tham gia tổ chức Hội Sinh viên; mặt khác cùng sinh viên cả nước đẩy mạnh các phong trào học tập, rèn luyện và góp phần khôi phục, phát triển kinh tế - xã hội, đổi mới đất nước.

Sau Đại hội đại biểu Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ V, ngày 09/02/1994, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ra thông báo số 86 công nhận Hội Sinh viên Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội của sinh viên Việt Nam. Phong trào sinh viên và tổ chức hoạt động Hội đã có bước phát triển mới, mặc dù vào thời điểm còn nhiều khó khăn như sự sụp đổ của mô hình xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và Đông Âu, sự chống phá cách mạng của các thế lực thù địch, đất nước còn nghèo, nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng, tổ chức Hội Sinh viên Việt Nam quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, tiếp tục chỉ đạo, triển khai các phong trào, chương trình có ý nghĩa như: *“Học tập, rèn luyện vì ngày mai lập nghiệp”*, *“Chăm lo đời sống, quyền lợi và nghĩa vụ của sinh viên”*, *“Hoạt động văn hóa thể thao và công tác xã hội”*,... Đặc biệt, các hoạt động xã hội được hầu hết các trường đại học, cao đẳng tích cực tham gia như: *“Đền ơn đáp nghĩa”*, *“Uống nước nhớ nguồn”*, *“Ánh sáng văn hóa hè”*, *“Mùa hè xanh”*, *“Hiến máu nhân đạo”*,... và cao điểm là *“Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè”* (được phát động trên cả nước từ năm 2000) đã thu hút hàng triệu lượt thanh niên hăng hái tham gia, góp phần phát triển kinh tế - xã hội tại các địa phương, đồng thời xây dựng hình ảnh đẹp của người sinh viên Việt Nam.

Bước sang thế kỷ XXI, trong bối cảnh đất nước bước vào thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, sinh viên được xác định là bộ phận quan trọng của nguồn nhân lực để thực hiện sự nghiệp cao cả ấy. Đại hội toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2009 - 2013 đã xác định hai cuộc vận động đó là: cuộc vận động *“Sinh viên 5 tốt”* và cuộc vận động *“Sinh viên xây dựng môi trường giáo dục thân thiện, lành mạnh”*; thông qua đó thực hiện mục tiêu đề ra của tổ chức đó là xây dựng Hội Sinh viên vững mạnh, tập hợp, đoàn kết, giáo dục sinh viên; phát huy tiềm năng của sinh viên xung kích, tình nguyện; tích cực chăm lo, bảo vệ quyền lợi và lợi ích hợp pháp, chính đáng của sinh viên. Trên cơ sở kết quả của cuộc vận động *“Sinh viên 5 tốt”*, Đại hội IX Hội Sinh viên Việt Nam chính thức phát động phong trào *“Sinh viên 5 tốt”*. Đến nay, phong trào *“Sinh viên 5 tốt”* tiếp tục là phong trào chủ đạo của sinh viên Việt Nam, ngày càng thu hút sự quan tâm, tham gia của đông đảo sinh viên, thực sự là môi trường lý tưởng để sinh viên phấn đấu, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Tính đến nay, Hội Sinh viên Việt Nam đã trải qua 10 kỳ Đại hội đại biểu toàn quốc, mỗi Đại hội là một mốc son đánh dấu sự phát triển của sinh viên Việt Nam, của phong trào sinh viên và công tác Hội Sinh viên Việt Nam.

Từ ngày 29-31/7/1955 tại Hà Nội, 244 đại biểu chính thức và 255 đại biểu dự thỉnh của các trường đại học, đại biểu sinh viên miền Nam và đại biểu lưu học sinh ở nước ngoài đã họp Đại hội để thống nhất tổ chức, thống nhất lực lượng và phong trào sinh viên trong toàn quốc. Đại hội quyết định lấy tên mới của tổ chức sinh viên là “*Hội Liên hiệp Sinh viên Việt Nam*”. Đây là bước ngoặt quan trọng của phong trào sinh viên nước ta nhằm tập hợp, đoàn kết mọi tầng lớp sinh viên thành một lực lượng hùng mạnh, đảm đương sứ mệnh lịch sử cao cả mà Tổ quốc và nhân dân giao phó.

Từ ngày 5-7/5/1958, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Hội Liên hiệp Sinh viên Việt Nam được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội với 228 đại biểu chính thức và 200 đại biểu dự thỉnh. Đại hội đã vinh dự được Bác Hồ đến thăm và huấn thị. Bác dạy: “*Lao động trí óc phải kết hợp với lao động chân tay. Học lao động phải có quyết tâm, muốn có quyết tâm thì phải có tinh thần, phải có sáu cái yêu:*

- *Yêu Tổ quốc: Yêu như thế nào? Yêu là phải làm sao cho Tổ quốc ta giàu mạnh. Muốn cho Tổ quốc giàu mạnh thì phải ra sức lao động, ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm.*

- *Yêu Nhân dân: Mình phải hiểu rõ sinh hoạt của Nhân dân, biết Nhân dân còn cực khổ như thế nào, biết chia sẻ những lo lắng với Nhân dân.*

- *Yêu xã hội chủ nghĩa: Yêu Tổ quốc, yêu Nhân dân phải gắn liền với yêu xã hội chủ nghĩa, vì có tiến lên xã hội chủ nghĩa thì Nhân dân mình mới ngày một no ấm thêm, Tổ quốc mỗi ngày một giàu mạnh thêm.*

- *Yêu lao động: Muốn thật thà yêu Tổ quốc, yêu Nhân dân, yêu xã hội chủ nghĩa thì phải yêu lao động, vì không có lao động thì chỉ là nói suông.*

- *Yêu khoa học và yêu kỹ luật: Bởi vì tiến lên xã hội chủ nghĩa thì phải có khoa học và kỹ luật...*

Cuối cùng, Bác kết luận: “*Thanh niên bây giờ là một thế hệ vẻ vang... Thời đại bây giờ là thời đại vệ tinh nhân tạo, nghĩa là thời đại của khoa học phát triển rất mạnh, thời đại xã hội chủ nghĩa, thời đại anh hùng (không phải là anh hùng cá nhân). Vậy mong các cháu làm người anh hùng trong thời đại anh hùng*”.

Ngày 03/3/1962, Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Liên hiệp Sinh viên Việt Nam lần thứ III được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội với 550 đại biểu.

Từ ngày 06-07/01/1970, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV - Hội Liên hiệp Sinh viên Việt Nam được tổ chức tại Hà Nội. Đại hội rất phấn khởi được

đồng chí Phạm Văn Đồng, Thủ tướng Chính phủ đến dự và nói chuyện với các đại biểu.

Từ ngày 22-23/11/1993, Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ V đã được tổ chức tại Hà Nội sau 23 năm kể từ Đại hội lần thứ IV. Đồng chí Đỗ Mười, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã đến dự và chỉ đạo Đại hội. Sau Đại hội đại biểu Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ V, ngày 8-2-1994, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ra thông báo số 86 công nhận Hội Sinh viên Việt Nam là một tổ chức chính trị - xã hội của sinh viên Việt Nam.

Từ ngày 22-23/12/1998, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI Hội Sinh viên Việt Nam đã được tổ chức tại Hà Nội với sự tham gia của 400 đại biểu. Đồng chí Lê Khả Phiêu, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã đến dự và chỉ đạo Đại hội.

Từ ngày 29- 31/12/2003 và 1/1/2004, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII Hội Sinh viên Việt Nam họp tại Thủ đô Hà Nội với sự tham gia của 550 đại biểu. Đồng chí Nông Đức Mạnh, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã đến dự và chỉ đạo Đại hội.

Từ ngày 14 - 16/2/2009, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII Hội Sinh viên Việt Nam họp tại Thủ đô Hà Nội với sự tham gia của 647 đại biểu. Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã đến dự và chỉ đạo Đại hội.

Từ ngày 27- 29/12/2013, Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ IX được tổ chức tại Cung Văn hóa Hữu nghị Hà Nội. Đại hội vinh sự được đón đồng chí Nguyễn Sinh Hùng - Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam dự và phát biểu chỉ đạo.

Từ ngày 09-11/12/2018, Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ X được tổ chức tại Cung Văn hóa Hữu nghị Hà Nội. Tại Đại hội, đồng chí Nguyễn Xuân Phúc - Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã có bài phát biểu quan trọng chỉ đạo Đại hội, khẳng định vai trò to lớn của sinh viên Việt Nam đóng góp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong các thời kỳ cách mạng và trong nhiệm kỳ qua.

Năm 2023, kỷ niệm 73 năm Ngày truyền thống học sinh, sinh viên và Hội Sinh viên Việt Nam (09/01/1950 – 09/01/2023) cũng là năm diễn ra Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ XI, nhiệm kỳ 2023 – 2028. Qua 10 kỳ đại hội gắn với 73 năm xây dựng và phát triển của phong trào học sinh, sinh viên và Hội Sinh viên Việt Nam, chúng ta tự hào trong bất kỳ hoàn cảnh nào, học sinh, sinh viên Việt Nam luôn kế tục và phát huy những truyền

thống vẻ vang của các thế hệ cha anh, được Đảng và Nhà nước dày công bồi dưỡng, đó là:

- Truyền thống yêu nước nồng nàn, trung thành với lý tưởng của Đảng.
 - Truyền thống hiếu học, say mê sáng tạo, nghiên cứu để vươn tới đỉnh cao của khoa học, công nghệ, văn học - nghệ thuật, thể dục thể thao... tinh thần đoàn kết, yêu thương giúp đỡ lẫn nhau trong học tập nghiên cứu khoa học.
 - Tinh thần sẵn sàng chia sẻ khó khăn với đồng bào, nhân dân. Đã có nhiều tấm gương quên mình giúp dân, hình ảnh sinh viên tình nguyện đã trở thành hình ảnh đẹp trong xã hội. Với những thành tích đạt được, Hội Sinh viên Việt Nam đã vinh dự được nhận các phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước như: “*Huân chương Độc lập hạng nhất*” (năm 2000), “*Huân chương Hồ Chí Minh*” (năm 2005), “*Huân chương Sao vàng*” (năm 2010), “*Huân chương Độc lập hạng nhất*” (lần thứ 2, năm 2020).
-